

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Prima conclusio statuitur, & autoritate SS. Patrum firmatur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

quod de Christo dictum esse, admittit ibi S. Augustinus. Addi item potest locus Apostoli 2. Corinthi, 1. & ad Galatas 3, dicentis Christum factum esse peccatum & maledictum. Denique obijci potest, Christum voluisse à Joanne baptizari: hoc autem fuisset inutile & superfluum, si nullum peccatum habuisset, vel contraxisset, cum Luca 3. Joannes baptizasse dicatur in remissionem peccatorum.

6. Sed hæc vix responsione egent, locus enim Psalmi 21. & 37. facile exponitur dicendo Christum ibi tanquam humani generis fideiuflorem exponere aeterno Patri se propter delicta sua (quæ videlicet in se suscepit, suo sanguine & cruciatibus eluenda) longè fieri à salute corporis, & liberatione, quam ex naturæ inclinatione petebat. Ita hunc locum exponunt Nazianzenus orat. 36. Augustinus ad locum prolatum ex Psalmi 37. & ad titulum Psalmi, 8. Genebrardus, Bellarminus, & alij: quin etiam in Concilio Romano viginti Episcoporum sub Vigilio, ea expositio sub anathemate præcepta est can. 22. ut refert Turrianus in defen. libri 2. Constitutionum Clementis, ad caput 5.

7. Ad locum verò Apostoli ex 2. ad Corinthi, 5. ubi Christus dicitur factus peccatum, respondetur cum D. Augustino in Enchir. cap. 41. & cum D. Thoma hic art. 1. ad 3. eatenus dici Christum factum esse peccatum, quia hostia pro peccatis est factus, nam in antiqua lege, sacrificia pro peccatis dicebantur peccata, juxta illud Osee 4. *Peccata populi mei comedent.* Vel Christus dicitur factus peccatum, quia factus est in similitudinem carnis peccati, propter corpus mortale & passibile quod assumpsit.

8. Quod de baptismo additur omnino insulsum est, nam baptismus Joannis quem Christus suscepit, erat infirmum & egenum elementum. Et quamvis dicatur Joannes baptizasse in remissionem peccatorum, tamen id baptismus ille non nisi figuratè & dispositivè præstabat, commo- nendo videlicet hoc externo signo peccatores, ut lavarentur per contritionem, ac mundi fierent, Unde fatuè omnino à Felice Urgeliano assertum dicitur, Christum in baptismo Joannis quem suscepit, spirituali generatione, æquè ac nos in Christi baptismo, fuisse renatum; cum potius Christus baptizari voluerit, ut aquas ipsas ablueret, & nobis sanctificandis aptaret, seu ut vim regenerandi fideles ipsis tribueret, ut eleganter expendit Ambrosius serm. 18. his verbis: *Idèò baptizatur Christus, non ut sanctificetur ab aquis, sed ut ipse aquas sanctificet, & puritate suâ purificet fluentia illa quæ tangit: consecratio enim Christi, consecratio maior est elementi. Cum enim Salvator abluitur, iam tunc in nostrum baptismum tota aqua mundatur, & purificatur fons, ut securis postmodum populis lavacri gratia ministraretur.* Similia habet S. Maximus homil. 7. de Epiphania, ubi idcirco tantum baptizatum Christum ait, ut aquæ nostro baptismati consecrarentur, & S. Chrysostomus homil. in Præcurso- rem, ubi baptizatum à Joanne Christum ait, ut detergeret antiquum peccatum, & aperiret aquæ ac spiritus vulvam. Additque: *Cum Jesus descendisset in Jordanem, videre erat magnum miraculum, fontem in flumine lotum, & flumen in flu- mine baptizatum.*

9. Suppono secundo ut certum & indubitatum, Christum non solum nunquam de facto peccasse, sed nec potuisse de lege ordinaria peccare, quia e-

Tem. IV.

A rat beatus, & gratiâ plenus, à primo instanti conceptionis, propter conjunctionem animæ ejus ad Verbum: beatitudo autem, & gratiæ plenitudo, non possunt, de lege saltem ordinaria, cum peccato componi. Quod igitur in præsentī inquirimus, est an Christus, etsi non peccaverit de facto, nec de lege ordinaria peccare potuerit, de potentia tamen absoluta potuerit peccatum committere; non quòd Deus præbeat vires ad peccandum, vel ad illud suâ potentia speciali juvet, id enim omnes Theologi impossibile censent, aliàs author peccati esse posset; sed quòd utendo suâ absoluta potentia, auferat à Christo dona cum peccato repugnantia, v. g. beatitudinem, gratiam habitualementem, & supernaturales virtutes, vel talia dona non tribuat humanitati, ut potuit de potentia absoluta, in communi Theologorum sententia, eò quòd cum unione hypostatica essentiali connexionem non habeant. Unde sensus præsentis difficultatis est, an in casu quo Verbum humanitatem assumeret sine beatitudine, & sine ullo gratiæ dono, præter gratiam substantialem unionis, posset illius humanitas peccare in sensu composito unionis, hoc est unione cum peccato retentâ, vel in sensu diviso, hoc est unione per peccatum destructâ, eo modo quo homo justus potest peccare mortaliter, non peccato cum habituali gratia composito, sed gratiâ per peccatum destructâ.

C Qua in re tres reperio diversas Theologorum sententias. Prima asserit posse in eo casu Christum peccare in sensu composito unionis, hoc est unione non destructâ per peccatum, sed cum illo conservatâ. Ita Durandus in 3. dist. 12. quæst. 2. dicens, *in contrarium magis obistere verba devota, quam rationem efficacem.* Hunc sequuntur Nominales, præsertim Ocham, Almainus, & Marfilus. Scotus etiam & ejus Discipuli, nominatim Rada, & Faber, huic adherent sententiæ.

Secunda docet non posse quidem etiam de potentia absoluta, peccatum componi cum unione hypostatica; in sensu tamen diviso humanitatem Verbo unitâ sine visione beatifica, posse peccare, peccato destruentem unionem, non quidem ex natura rei, sed de potentia absoluta. Hanc tenet Hurtado hic disp. 19. & 60.

Tertia quæ non solum apud domesticos, sed etiam apud extraneos communis est, defendit humanitatem Verbo unitam non posse etiam de potentia absoluta peccare, nedum in sensu composito, nimirum unione cum peccato retentâ, sed nec etiam in sensu diviso, nempe unione per peccatum destructâ. Hanc sententiam ita certam plures existimant, ut oppositam iudicent erroneam, & Capreolus dicat, *contra illam non esse agendum argumentis, sed flammis.* Qui autem mitius loquuntur, eam ad minus temerariam vel scandalosam censent. Sed quidquid sit de his censuris, à quibus abstinendum existimo, ut sancti Doctoris modestiam imitemur, veram omnino censeo sententiam, quæ Christum ex vi præcisè unionis hypostaticæ omnino impeccabilem esse affirmat, & oppositam SS. Patrum doctrinæ apertè repugnare, ut patebit ex dicendis §. sequenti.

§. II.

Prima conclusio statuitur, & autoritate SS. Patrum firmatur.

Dico primò: humanitas Christo Verbo unita peccare non potuit, etiam de potentia absoluta, peccato cum unione composito.

KKkkk iij

11. Probatur primò conclusio ex SS. Patribus, qui passim docent humanitatem Christi ex vi unionis hypostaticæ esse impeccabilem, subindeque censent peccatum non posse cum tali unionem componi. Eorum testimonia fusè & lato calamo profert Vazquez hic disp. 61. cap. 1. nos breviter ea exponemus.

In primis Hilarius libro 1. de Trinitate circa medium, asserit Christum non potuisse admittere peccatum, dum Christus est, eo quòd qui Christus est, non potuit amittere quod Christus est. Anselmus libro 2. cur Deus homo cap. 10. ait Christum idcirco non potuisse peccare, quia non solum homo, sed etiam Deus erat. Dionysius Alexandrinus in Epistola contra Paulum Samozatenum docet quod quia anima Christi erat Verbo Dei unita, incapax peccati fuit. Et addit quod si Christus non esset Deus, non esset alienus à potestate peccandi. Anastasius Sinaita cap. 2. dicit. Sola (inquit) Christi mens, & sanctissima ejus anima, incapax, omnisque malitiæ nescia fuit, forma enim servi erat quæ regebatur & gubernabatur à Divino Verbo in eadem hypostasi sibi conjuncta. Rupertus etiam libro de voluntate Dei cap. 11. ait quod humanitas Christi, non per creationem, sed per assumptionem facta est creatura talis quæ peccare non solum nollet, verum etiam non posset. Idque probat ex verbis Christi Joannis 5. Amen amen dico vobis, non potest Filius à se facere quidquam, nisi quod viderit Patrem facientem, subdens: Quid enim est quemquam à semetipso quidquam facere, nisi malum facere?

Demum hanc veritatem eleganter expressit Augustinus, vel Author libri de Incarnatione Verbi, qui inter ejus opera habetur: nam libro 2. sub finem hæc scribit: Massam, sicut in fornacibus sæpe fieri oculis deprehendimus, totam ignem effectam dicimus, quia nec aliud in ea nisi ignis cernitur; sed & si quis contingere atque contrectare attentaverit, non ferri, sed ignis vim sentiet. Hoc ergo modo etiam illa anima quæ quasi ferrum in igne, sic semper in Verbo, semper in sapientia, semper in Deo posita est: omne quod agit, quod sentit, quod intelligit, Deus est. Et nec visibilis nec mutabilis dici potest, quia inconvertibilitatem ex Verbi Dei unitate, indesinenter ignita possidebat. Et mox: Ista anima aliter oleo latuit, id est Verbo Dei & sapientiâ ungitur, & aliter participes ejus, id est sancti Prophetæ, & Apostoli. Illi enim in odorem unguentorum ejus cucurrisse dicuntur; ista verò anima vasculum unguenti ipsius fuit, ex cujus fragrantia participes digni quique Prophetæ & Apostoli fiebant. Sicut ergo alius est unguenti odor, & alia est unguenti substantia: ita aliud est Christus, & aliud participes sui. Et sicut vas ipsum quod substantiam continet unguenti, nullum genus potest aliud recipere liquoris: ita anima Christi, velut vas in quo erat substantia unguenti, impossibile fuit ut contrarium reciperet odorem: participes verò ejus, quàm proximi fuerint vasculo, tam odoris erunt participes & capaces; & qui ex odore ejus participant, si se paulo longius à fragrantia ejus amoverint, impossibile est ut non incendant in odorem contrarium. Verba hujus libri Author descripsisse videtur ex Origene libro 2. Periarc. cap. 6. ubi similia leguntur.

12. Tam clara & expressa SS. Patrum testimonia conantur Discipuli Scoti eludere, dicendo SS. Patres his locis probare impeccabilitatem in Christo ex unionem substantiali ad Verbum, non

A quia ipsa sit essentialiter cum peccato incompof. fibilis, aut ratio formalis impeccabilitatis humanitatis Christi, sed quia ratione illius erant ipsi debita, debito congruentiæ, dona gratiæ & fruitio beatifica, ratione quorum illi repugnabat peccatum.

Verùm hæc solutio, ut dixi, mera elusio est, & 13. apertè menti SS. Patrum repugnat. In primis enim Dionysius Alexandrinus taliter attribuit impeccabilitatem Christo, ratione divinitatis, quod si non esset Deus, non posset esse alienus à potestate peccandi: At si esse Deum non esset ratio impeccabilitatis Christi, sed solum redderet debitam, debito congruentiæ, formam talisim. peccabilitatis, posset esse alienus à potestate peccandi, quamvis Deus non esset, dummodo beatifica visione frueretur, ut in aliis beatis de facto contingit: Ergo juxta Dionysium incapax peccandi cõvenit Christo ratione unionis formaliter.

Secundò, juxta Hilarium, Christus non potuit admittere peccatum, dum Christus est, eo quòd qui Christus est, non potuit amittere quod Christus est: Sed potuit manens Christus beatificà visione carere: Ergo ex mente Hilarij Christum non posse peccare, non ex beatifica visione, sed ex unionem hypostatica provenit.

Tertiò, juxta Augustinum, vel Authorem libri de Incarnatione Verbi: sicut unguentum vas replens, illud reddit incapax alterius liquoris, ita Verbum replens animam Christi, illam reddit incapacem peccati: Sed unguentum vas materiale replens, seipso formaliter illud reddit incapax alterius liquoris: Ergo pariter ipsum Verbum replens humanitatem Christi, formaliter illam reddit culpæ incapacem.

Quartò, Ideò operationes Christi, juxta SS. Patres, non possunt esse peccata, quia sunt actiones Theandricæ, id est Deiviriles, ut dicitur in 6. Synodo generali actione 8. & 11. & sæpe docuit D. Damascenus, præcipuè libro 3. de fide cap. 19. & 20. At quòd actiones Christi sint Theandricæ, seu Deiviriles, non habent ex beatitudine, sed ex vi præcisè unionis hypostaticæ: Ergo ad hanc solam causam reducunt SS. Patres impeccabilitatem Christi, & non ad beatitudinem animæ ejus.

Denique, Si impeccabilitas Christi solum à visione beatifica proveniret, sequeretur SS. Patres, quotquot de impeccabilitate Christi egerunt, deceptos fuisse, nec veram illius causam assignasse, siquidem nullus illorum ad beatitudinem recurrit, quæ juxta Adversarios est vera & sola causa impotentia peccandi in Christo, sed ad unionem hypostaticam, quæ, ut ipsi contendunt, non est vera causa illius; unde si vera sit Adversariorum sententia, SS. Patres assignarunt non causam pro causa, cum, omisâ visione beatificâ, docuerunt Christum ratione unionis hypostaticæ esse impeccabilem: Sed hoc asserere temerarium est, & SS. Patribus injuriosum: Ergo &c.

§. II.

Prima ratio fundamentalis nostræ conclusionis exponitur.

14. Nostræ conclusioni non solum favent testimonia SS. Patrum, sed plures etiam rationes efficaces eam demonstrant. Prima sic potest proponi. Verbo Divino ex vi unionis humanitatis ad ipsum, incumbit obligatio gubernandi humanitatem, eamque in officio continendi, ac proinde si humanitas assumpta peccaret, ejus